

Op vakantie in Duitsland

De Eifel

Een waar dorado voor liefhebbers van oude lijntjes en spoorzoeken. En een prachtig gebied met een geheel eigen sfeer. Nog tot in de jaren zestig bezat deze regio een dicht net van *Nebenbahnen* waar toen zelfs nog regelmatig stoomlocomotieven te zien waren, maar alom aanwezig toentertijd waren vooral de railbussen.

De lijnen in dit gebied, dat wordt begrensd door de Rijn, de Moezel en de Ardennen (België en Luxemburg) waren grotendeels aangelegd vanwege militair-strategische redenen: de oorlogen tegen Frankrijk. De lijnen waren dan ook niet bedoeld voor de ontsluiting van de Eifel en lagen dus vaak veraf van de dorpen.

In de loop der jaren hebben de Duitse spoorwegen korte metten gemaakt met dit fijnmazige netwerk van fraaie, maar weinig gebruikte lokaallijntjes. Nog slechts enkele Nebenbahnen zijn er over. Op deze pagina vindt u de belangrijkste lijnen, verwijzingen naar websites en andere tips. Op de [portal van de Eifel](#) is veel toeristische informatie te vinden. Hierna een overzicht van vooral spoorse zaken.

De onderstreepte woorden of passages zijn links naar de desbetreffende websites met daarop meer informatie (meestal in het Duits). Mocht de informatie op deze pagina niet meer kloppen of blijkt een link niet meer te werken, dan graag een mailtje naar de webmaster:

tagv@hetnet.nl zodat dit euvel snel verholpen kan worden.

Hoofdlijnen

-Keulen - Euskirchen - Kall - Jünkerath - Gerolstein - Bitburg/Erdorf - Trier

Reizigersverkeer over de gehele lijn; onregelmatig goederenverkeer tussen Gremberg (het rangeerstation bij Keulen), Gerolstein en Ehrang (het rangeerstation bij Trier). De fraaiste fotopunten bevinden zich tussen Kall en Bitburg/Erdorf. [Handige link!](#)

-Koblenz - Cochem - Bullay - Trier

De mooiste fotopunten bevinden zich tussen Koblenz en Bullay-Reil (bijzonder fraai nabij Pünderich), waarbij de lijn de loop van de Moezel (Mosel) volgt. Tussen Reil en Trier loopt de lijn door een heuvelachtig landschap. De verbinding kent een druk reizigers- en goederenvervoer. [Handige link!](#)

-Keulen - Koblenz (*links-rheinisch*)

Een zeer drukke lijn met zowel reizigers- als goederenverkeer. De links-rheinische lijn doet plaatsen aan als Bonn Hbf, Remagen, Andernach en Koblenz Hbf. Tussen Rolandseck en Remagen zijn vele fraaie fotopunten te vinden waarbij de lijn direct langs de Rijn loopt. De treindienst geldt als zeer afwisselend met ook hoogwaardige IC/ICE-treinen. Het goederenverkeer is duidelijk ondergeschikt aan dat van de reizigers. Goederenverkeer vindt vooral plaats op de *rechts-rheinische* lijn (zie hieronder).

In Remagen takt de lokaallijn af naar [Altenahr - Ahrbrück](#) (*Ahrtalbahn*) af. In Andernach verlaat de Nebenbahn naar Mayen de hoofdlijn en in Brohl de smalsporige [Brohltalbahn](#), waarop nog museum- en goederentreinen rijden.

-Keulen – Linz – Koblenz (*rechts-rheinisch*)

Hoewel niet direct grenzend aan de Eifel is dit traject een bezoek waard. Hier is de goederentrein heer en meester, hoewel er toch ook een frequente reizigersdienst te vinden is. De fraaiste fotopunten bevinden zich tussen Bonn-Oberkassel en Neuwied.

Nebenbahnen met reizigersvervoer

- Bullay - Traben-Trarbach** (landschappelijk zeer fraai langs de Moezel (Mosel), vooral richting Bullay; geen goederenvervoer),
- Andernach - Mayschoss - Kaisersesch** (voorzover bekend geen regelmatig goederenvervoer; vooral bij Monreal zeer fraai waarbij de lijn onder een kasteel doorloopt),
- Düren - Heimbach** (exploitatie door Dürener Kreisbahn - DKB)
- Euskirchen - Bad Münstereifel** (alleen reizigersverkeer),
- Remagen - Altenahr - Ahrbrück** (schitterend gelegen spoorlijn in het steeds smaller en fraaiër wordende dal van de Ahr, vooral fraai rond Mayschoss).

Nebenbahnen met alleen goederenvervoer

- Brohl - Engeln** (*Brohltalbahn*, smalspoor, exploitatie door Brohltal-Schmalspureisenbahn Betriebs-GmbH; goederenvervoer op werkdagen, ook museumlijn),

Lijnen zonder goederen- of reizigerstreinen

- Bitburg/Erdorf - Bitburg** (zeer onregelmatig treinverkeer (bepaalde dagen) – soms maar één dag per jaar in juli).
- Gerolstein - Daun - Ulmen – Kaisersesch**. Helaas is door bezuinigingen de museumexploitatie gestaakt.

Nebenbahnen zonder goederenverkeer

- Kall - Hellenthal** (fraaie lijn in het dorpje Olef (Ortsdurchfahrt! - tramachtige situatie). Zie ook onder museumspoorlijnen.
- Gerolstein - Prüm - Pronsfeld** (buiten dienst, stukjes opgebroken; er worden pogingen in het werk gesteld de lijn als museumspoorlijn te reactiveren),
- Vennbahn en aansluitende lijnen: Eupen (België)/Aachen/Stolberg (Duitsland)– Raeren (België)- Roetgen (D) - Monschau (D)- Weywertz (B) en verder richting Trois Ponts (B) en Troisvierges (Luxemburg)** (thans grotendeels geheel fietspad), zie onder *Nebenbahnen opgebroken* - hieronder).

Museumspoorlijnen of museumexploitatie/bijzondere ritten

- Brohltalbahn (Brohl - Engeln) Vulkan-Express**
- Kall - Schleiden**. Deze lijn wordt tussen mei en oktober vooral in de weekends bereden vanwege het grote aanbod aan wandelaars en fietsers en geldt feitelijk dus niet als museumlijn. Omdat deze exploitatie wordt gefinancierd door het verkeersverbond, een regionaal samenwerkingsorgaan, kan met diverse goedkope tickets van deze treinen gebruik worden gemaakt. Hoewel de lijn diverse mooie fotopunten bezit, geldt de Ortsdurchfahrt (een tramachtige situatie) in het pittoreske dorpje Olef als het absolute hoogtepunt. Met ingang van 2008 wordt er op bepaalde data weer gereden tussen Irrel en Bitburg. Meer informatie op de website Eifelnebenbahnen (zoek onder 'Terminen' of 'Strecken'). Op deze website is ook historische informatie over de railverbindingen in de Eifel te vinden.
- Düren – Euskirchen**. Weliswaar ligt deze lijn net buiten de Eifel, een rit is aan te bevelen vanwege het mooie glooiende landschap. Op delen van de lijn vindt al dan niet geregeld

goederenvervoer plaats. Ook worden deze Bördebahn speciale ritten doorgevoerd. Zie hiervoor de speciale [website](#).

Nebenbahnen (spoorzoeken, opgebroken)

De vele opgebroken lijnen in de Eifel bieden een voor Nederlandse begrippen ongekende hoeveelheid oude stationsgebouwen, bruggen, viaducten, tunnels, locomotiefloodsen en andere tastbare, spoorse herinneringen.

Bijzonder: de Vennbahn

Hoewel grotendeels opgebroken, is een fietstocht over de voormalige Vennbahn en aansluitende, afgebroken Nebenbahnen een echte aanrader. De fietstocht over het voormalige tracé voert langs oude stations, over viaducten en in St. Vith prijkt zelfs een museum over deze bijzondere spoorweg die de landsgrenzen van Luxemburg, België en Duitsland meermaals passeert. Bijzonder is ook het station en het emplacement van Raeren in België. Laat je verrassen, want hier heeft de tijd echt stilgestaan.

Tussen Sourbrodt en Kalterherberg kan de lijn per draisine (railfiets) worden verkend. Dit is een van de mooiste stukken van de vroegere Vennbahn. Meer informatie: [klik hier](#).

Meer informatie over de Vennbahn:

-Geschiedenis op Wikipedia: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Vennbahn>

-Informatie over het fietstraject: <http://www.vennbahn.eu/nl/>

-Over de vereniging die ooit de lijn als Museumseisenbahn heeft geëxploiteerd: <http://www.vennbahn.de/>

-Op de website van Roelof Hamoen: http://home.kpn.nl/f2hrajhamoen482/v_Vennbahn.htm

Ten westen van Gerolstein:

-Pronsfeld - Waxweiler,

-Pronsfeld - Neuerburg (gedeeltelijk fietspad),

-Pronsfeld - Bleialf - Lommersweiler (grensstation met België) - St. Vith

Ten oosten van Gerolstein:

-Daun - Wittlich (fietspad)

-Wittlich Hbf - Bernkastel-Kues (gedeeltelijk fietspad)

Ten noorden van Gerolstein/richting Ahrdal:

-Gerolstein - Hillesheim (directe verbinding; de vroegere lijn wordt uitgevoerd als fietspad)

-Adenau - Dümpelfeld - Ahrbrück (Remagen - Ahrbrück heeft reizigersverkeer),

-Dümpelfeld - Ahrdorf - Blankenheim Wald (aan de lijn Euskirchen - Gerolstein),

-Ahrdorf - Lissendorf,

-Jünkerath - Losheim (grens); nu grotendeels fietspad. Vroeger voerde deze spoorweg verder via Losheimergraben (België), Malmédy naar Trois Pont, in de al even fraaie Belgische Ardennen.

Ten zuiden/zuidwesten van Gerolstein:

-Bitburg - Irrel - Igel (- Trier/Wasserbillig); grotendeels fietspad. Veel restanten.

Tussen Mayen en Koblenz:

-Koblenz - Ochtendung - Polch - Mayen Ost (grotendeels fietspad),

-Polch - Münstermaifeld (fietspad).

De nooit afgebouwde "oorlogsspoorlijn"

In de tweede helft van de negentiende eeuw ontstonden speciale spoorlijnen ten behoeve van de oorlogsvoering tegen Frankrijk. Een van die speciale lijnen moest Liblar met Dernau in het Ahrtal verbinden. Mede door de Eerste Wereldoorlog is deze spoorlijn nooit geheel gerealiseerd. In de buurt van het Ahrtal, in het bijzonder bij Bad Neuenahr en Ahrweiler zijn nog restanten van de bouw te zien van de spoorlijn. Meer informatie over de achtergronden van deze en andere lijnen is te vinden op een speciale website.

Websites over de Eifel en het spoor

De meest informatieve website is van Peter Weber en behandelt de geschiedenis van de lijnen in dit gebied. Een aanrader voor wie zich grondig wil voorbereiden. <http://www.eifelbahn.de>
Fraai fotowerk, voor wie in de stemming wil komen: de Vereniging Eifelbahnen.

[Terug naar het overzicht van vakantiebestemmingen](#)